

Сухарєва Анна,
студентка 1 курсу магістратури
Факультету філології та соціальних комунікацій
Наук. керівник: **В.В. Богдан,**
к.філол.н., доцент (БДПУ)

СТРУКТУРНИЙ, НОМІНАТИВНИЙ І КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТИ ПАРЦЕЛЬОВАНИХ РЕЧЕНЬ

Мова – це система, яка постійно розвивається та змінюється під впливом різноманітних об'єктивних і суб'єктивних факторів. Упродовж усього періоду її розвитку відбувається постійний процес взаємодії усного та писемного мовлення. Коли елементи усного мовлення проникають в літературно-писемне мовлення, виникають певні відхилення від стандартизованої норми, які позначаються не лише на лексичному, але й на граматичному рівнях. До таких порушень стандартних синтаксичних структур належить таке явище, як парцеляція.

Вибір теми дослідження обумовлений кількома факторами. По-перше, вивченням парцеляції почали займатися ще в другій половині минулого століття, проте сам термін і те явище, що ним відображається, і сьогодні викликають дискусії серед лінгвістів. По-друге, попри значну кількість праць вітчизняних та зарубіжних дослідників, питання щодо її когнітивно-комунікативних витоків ще й досі не знайшло свого повного вирішення. Не знайшли свого всебічного висвітлення і структурно-семантичні характеристики парцельованих речень, що й обумовило актуальність нашого дослідження.

Мета дослідження – запропонувати критерії відмежування парцельованих речень (ПР) від приєднувальних конструкцій (ПК).

Термін “парцеляція” тлумачиться він по-різному і має багато найменувань – “сегментація” (О.О. Реферовська), “сепаратизація” (О.О. Андрієвська), “ізоляція” (Є. Г. Ризель), “приєднання” (О. В. Колесніков) тощо. Проте, в цілому, дослідники погоджуються з тим, що парцеляція – це синтаксичний процес, що полягає в розчленуванні цілісної змісто-синтаксичної структури на інтонаційно й пунктуаційно ізольовані комунікативні частини – окремі речення [2]. Парцелюватися можуть і прості, і складні речення. У результаті членування одного речення, переважно складного або досить поширеного, виникають дві частини, з яких основна (більша) називається базовою, а менша – парцелятом. Стилістичний акцент зосереджується саме на парцеляті. Парцеляція другорядного члена простого речення або предикативної частини складного речення розширює їхню інформаційну насиченість, надає їм виразності [3]. Такі одиниці комунікативно виділені і цим привертають до себе увагу. Наприклад:

(1) “Saw a lot of atrocities in Spain. Unspeakable things. Happens in war. Not just them. Our side as well” (John Fowles).

(2) “My dear man. You've no idea. Still” (John Fowles).

(3) “Kermesse? Perhaps. Not sure yet. The old man stared at his picture. She's playing coy. Waiting, don't you know” (John Fowles).

ПР інколи ототожнюють із ПК, проте це принципово різні одиниці.

Парцеляція – розчленування вже готового висловлення) – це зворотний процес по відношенню до приєднування [1].

Ми пропонуємо такий підхід до проблеми розмежування ПР і ПК: 1) ПР розуміється тільки як безсполучникове членування речення (Л. І. Конюхова); 2) укладання / неукладання в зміст попереднього речення не може бути головним через його суб'єктивність (В. О. Дмитренко); 3) сполучникові засоби не парцелюють висловлення на частини, а лише приєднують їх до попереднього (Л. В. Щерба); 4) перш за все до уваги треба брати не трансформаційні можливості ПК і ПР, а комунікативне завдання відправника повідомлення, яке може бути визначене тільки в контексті; 5) у формальному плані структура ПК більш тяжіє до предикативної одиниці, а парцельована одиниця – до членів речення; 6) при парцеляції речення членується формально та семантично, а при приєднуванні розділення на частини тільки формальне, а семантично ми маємо приєднування (В. О. Дмитренко).

Проведений аналіз дозволяє стверджувати, що явище парцеляції уже протягом багатьох років залишається актуальним питання дослідження, оскільки парцельовані одиниці є достатньо поширеними у сучасній літературі та є мовленнєвою універсалією синтаксису в цілому. Парцельовані конструкції різняться своєю структурою, семантикою, частотою використання, ступенем експресивності, а отже потребують подальшого вивчення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богдан В. В. Синтактика, семантика, прагматика англомовних приєднувальних конструкцій і складних речень з підрядним зв'язком : монографія / В. В. Богдан. – Донецьк : «ЛАНДОН-XXI», 2011. – 263 с.
2. Конюхова Л. І. Явище парцеляції в мові сучасних засобів масової комунікації : дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 "Українська мова" / Л.І. Конюхова – Львів, 1999. – 17 с.
3. Пустовар О. В. Номінативний і комунікативний аспекти парцеляції в сучасній німецькій мові : дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови" / О. В. Пустовар – Донецьк, 2006. – 226 с.

Татарін Володимир,
студент 3 курсу
Факультету філології та соціальних комунікацій
Наук. керівник: **І. В. Шиманович,**
к. пед. н., доцент (БДПУ)

ПРОБЛЕМА ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ В ПЕРЕКЛАДІ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ДЖ. ОРВЕЛЛА «1984»)

Актуальність. Враховуючи особливості комунікації у сучасному світі, тенденції взаємопроникнення культур і глобалізації, зростає необхідність якісних перекладів. Однак, оскільки прагматика еквівалентного перекладу художнього тексту ще недостатньо вивчена, цей напрям дослідження залишається одним із найпріоритетніших.